

матриваются общие для всех людей, значимые для общества и личностные параметры межкультурного, определяются место межкультурных знаний в содержании иноязычного образования и возможности формирования и развития межкультурной компетенции в условиях сокращения учебного времени за счет оптимизации обучения языкам.

Ключевые слова: иноязычное образование, межкультурная коммуникация, межкультурные знания, межкультурная компетенция

READY FOR INTERCULTURAL COMMUNICATION AS A STRATEGIC OBJECTIVE OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION.

V. HAMANYUK, doctor of pedagogical sciences, professor,
Krivoy Rog State Pedagogical University

Summary. The article raises the question of the role of readiness for intercultural communication as one of the objectives of foreign language education. Are considered universal, socially relevant and personal dimensions of intercultural, intercultural competences defined place in the content of foreign language education and the possibility of formation and development of intercultural competence in reducing training time by optimizing the learning of languages.

Keywords: foreign language education, intercultural communication, cross-cultural knowledge, intercultural competence

УДК 378.147.227

УПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»

В. І. ГОЙМАН, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
ВП НУБіП «Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого»

Анотація. У статті досліджується одна з важливих проблем в теорії й практиці педагогічної освіти – культурологічна спрямованість навчального процесу. Розглянуті питання застосування інноваційних технологій при проведенні занять із дисципліни «Культурологія».

З'ясовано, що інноваційна діяльність є основою і змістом інноваційних освітніх процесів. Висвітлено особливості інноваційної педагогічної діяльності викладача. Обґрунтовано роль інформаційних технологій у процесі інноваційного розвитку освіти. Показано, що впровадження інформаційних освітніх технологій є одним з головних чинників становлення та розвитку інноваційно-інформаційного суспільства. Наголошено, що впровадження інноваційних освітніх технологій ґрунтується на особистісно-орієнтованому підході до процесу навчання, розвитку творчого потенціалу особистості, вільному вираженні нею власних поглядів і переконань, емоцій і почуттів.

Ключові слова: інноваційний процес, компетенція, технологія, метод, опорний конспект-схема, лекція

© В. І. Гойман, 2016

Постановка проблеми в загальному вигляді. Розвиток системи освіти вимагає від педагогічної науки виведення її в Україні на рівень розвинутих країн світу, що можливо лише за умов відходу від авторитарної педагогіки і впровадження сучасних педагогічних технологій. Саме цим зумовлена зараз увага педагогів, методистів до інновацій.

Аналіз останніх досліджень із проблеми. Термін «інновація» означає оновлення процесу навчання, який спирається, головним чином, на внутрішні фактори. Запозичення цього терміна пов'язане з бажанням виділити мотиваційний бік навчання, відмежуватися від чергових «переможних методик», які за короткий час повинні дати максимальний ефект незалежно від особливостей студентів, їхніх бажань, здібностей тощо. Поняття «технологія» виникло у світовій педагогіці також як протиставлення існуючому поняттю «метод». Широкого поширення термін «технологія» («технологія в освіті») набув у 40-х рр. і був пов'язаний із застосуванням нових аудіовізуальних засобів навчання. У 60-х рр. поняття «технологія освіти» розглядалося під кутом зору програмного навчання і використання обчислювальної техніки у навчанні. Осмисленню проблеми інноваційних технологій присвячені праці В.П. Андрущенко, І.А. Зязюн, В.Г. Кремінь, В.І. Луговий, О.В. Сухомлинська, В.Д. Шадріков та інші [8].

Формулювання мети статті. Показати практичне застосування інноваційних методик викладання дисципліни «Культурологія» у ВНЗ I-II рівня акредитації.

Виклад основного матеріалу. Як засвідчує аналіз літературних джерел, проблема використання інноваційних технологій у вивченні культурології ще недостатньо розроблена. Існує суперечність між потребами практики і науковим обґрунтуванням їхньої реалізації. Крім того, не менш важливою проблемою є те, що основний наш «матеріал», з якого ми повинні сформувати висококваліфікованого спеціаліста – це сільська молодь, у якої рівень шкільної підготовки надто низький. На молодь також впливають соціальні умови і хаос у суспільстві. Культурологія як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні студентами вітчизняної та зарубіжної історії, української та світової літератури; формує уявлення студентської молоді про культурно-історичний процес, особливості культурних епох, їхні духовні цінності та пріоритети; ознайомить студентів і дозволить аналітично оцінити культурний розвиток України в різні історичні періоди, охарактеризує особливості вітчизняної й зарубіжної культури. Предмет «Культурологія» збагатить духовний світ студентів, сформує вміння бачити й розуміти твори мистецтва, дозволить сприймати культуру як невід'ємну частину загального розвитку й становлення особистості. Цей курс також посутньо впливає на оновлення змісту вітчизняної освіти, плекання гуманістичного світогляду та гуманітарної зорієнтованості особистості, сприяє виконанню стратегічного загальнодержавного завдання інтеграції України у світовий духовно-культурний простір. Тому тут так важливо використовувати інноваційні технології. Інноваційні технології – це цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів [1, с. 65-69].

Кожне заняття – маленький спектакль, заняття людяності, етичності, моральності, пізнання себе, світу в ньому. Тому викладачами створена велика кількість оригінальних, традиційних і нетрадиційних, а головне – ефективних прийомів і методик. У своїй практиці автор використовує найбільш розповсюджені типи занять, такі як лекція, семінар, і не цурається нестандартних занять, а саме: прес-конференцій, занять типу КВК, занять – конкурсів, рольових

ігор, екскурсій[6]. Все ж таки, основною формою організації навчання і передачі навчальної інформації є лекція. Так лекція інформаційного типу дає можливість студентам за дві академічні години отримати інформацію, на самі пошуки якої довелося б витратити набагато більше часу. Однак основне призначення лекції – це гнучке управління пізнавальною діяльністю студентів, тому, як на мене, актуальніші лекції проблемного типу. Ідеальними для культурології є інтегровані лекції, які дають можливість студентам творчо осмислити матеріал з погляду різних наук. З цією метою інколи вдаюся до проведення спарених лекцій з філософії, історії України, світової літературних [6]. Для сприйняття навчальної інформації дуже важливим є структурування та оформлення лекції, тому у структуру методичного забезпечення лекції ввожу опорні конспекти-схеми, які відображають логіку навчальної дисципліни. Дуже важливо те, що опорні конспекти дають можливість зменшити обсяг формальних знань, наголошувати на провідних ідеях і поняттях. Особливо це актуально сьогодні, коли обсяг аудиторних занять невеликий. У текст лекції із заздалегідь запланованими помилками ще на підготовчому етапі закладаю певну кількість помилок змістовного, фактологічного, методичного характеру. На початку лекції викладач попереджає аудиторію, що в даному тексті є певна кількість помилок. Під час лекції або при підготовці до семінару студенти знаходять ці помилки, кваліфікують їх, надають правильні відповіді. Така лекція виконує стимулюючу, контрольну та діагностичну функції [2].

Лекція-бесіда, окрім питань студентів, допускає викладення ними своєї точки зору з того чи іншого питання. На такому занятті викладач і сам повинен ставити питання студентам, щоб почути їх висловлювання, викладення їх позиції. Методична специфіка лекції-бесіди полягає в тому, що викладач виступає і в ролі інформатора, і в ролі співбесідника, що вміло направляє хід діалогу зустрічними питаннями. Лекція-бесіда може перетворитись в лекцію-диспут, і, так би мовити, природнім шляхом, і в результаті запланованих дій викладача. Одна з функцій педагога – короткий виступ на початку зустрічі, але потім йде не просто розмова (діалог) зі студентами, а полемічна бесіда. Функції викладача передбачають таку постановку питань, яка веде до зіткнення думок і, відповідно, до пошуку аргументів, до поглибленого аналізу проблем, що розглядаються. В цьому випадку методична майстерність лектора включає не лише вміння читати лекцію-монолог, відповідати на питання, вести бесіду, але й навички організації спору і вмілого керування ним. Тему дискусії потрібно обирати і розробляти попередньо. Тема повинна надавати можливість учасникам дискусії прийти до кінцевого результату, до істини [2]. Досить нетрадиційний вид лекція-екскурсія, оскільки проводиться не у звичній для всіх аудиторії, а передбачає виїзд безпосередньо на місце екскурсії. Сама обстановка стає своєрідною наочною, яку неможливо відтворити в умовах навчального закладу[5]. Потужний навчально-виховний потенціал екскурсії як способу пізнання дійсності давно загально визнаний, адже екскурсії розширюють кругозір студентів, розвивають спостережливість, уміння бачити те, що раніше відбувалося поза їх увагою. Саме тому, ось уже декілька років поспіль, організовую екскурсії, пов'язані з навчальним матеріалом предмету викладання. Це подорожі в Кам'янець-Подільську, Хотинську фортеці, на острів Хортиця, м. Чернівці, м. Коломия, Софіївку в м.Умань. Кожна екскурсія допомагає студентам охопити зміст навчання всебічно, безпосередньо сприймати і вивчати життєві явища і процеси.

Власний досвід доводить, що саме така технологія читання лекції здатна

зламати стереотип, який глибоко засів у свідомості студента, що йому повинні «надати» готові знання, і замінити його на розуміння того, що від повинен «завойовувати» знання власними зусиллями. Звичайно, кожна інновація, що запроваджується у навчальний процес, потребує чималих зусиль, багато часу і засобів для реалізації. Тому я вважаю, що перед викладачами стоїть завдання розроблення та впровадження таких прийомів і методів навчання, які б ставили за мету активізацію творчого потенціалу студента та стимулювали б його бажання навчатися. При цьому необхідно враховувати, що універсальної технології немає, а тому викладач повинен розробити власний технологічний підхід інноваційного вдосконалення навчального процесу.

Нові інформаційні технології кардинально вплинули на всю систему освіти, зачепивши її зміст, форми і методи навчання, що привело до зміни вимог щодо моделі випускника вищого навчального закладу. З моменту використання у сфері освіти мережових (сіткових) технологій, онлайн-ових баз даних, комп'ютерного моделювання стало можливим навчати студентів працювати в Інтернеті з метою засвоєння навчального матеріалу [4, с.12].

Презентації студентів. Використання програми розробки презентації дозволяє перетворити завдання написання проектних робіт студентів у творчий процес, що передбачає велику аудиторію слухачів, після презентаційне обговорення та визначення кращих робіт. Однією з таких програм є комп'ютерна програма Microsoft Power Point, яка дозволяє використання текстового формату, звукових та відео файлів, анімаційного оформлення, різноманітних схем, таблиць, динамічних графіків тощо[3, с.78-79]. Все це сприяє кращому розумінню презентованої інформації слухачами. Такі заняття сприяють підвищенню інтересу студентів до навчання, допомагають удосконалити їх аналітичні, мовні навички, розвивають творчу фантазію. Лекції викладача з використанням презентації теж ефективні.

Заняття культурології – це насамперед заняття, на яких викладач уміло використовує всі можливості студента, весь його можливий потенціал з метою активного розумового розвитку, формування моральних якостей.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Реформування освіти в Україні передбачене не тільки інструктивними листами Міністерства освіти і науки, але й самим часом, дійсністю. Проблема удосконалення заняття дискутується давно, бо заняття є основною ланкою навчально-виховного процесу. На заняттях культурології в студентів формуються найважливіші соціально-моральні уявлення й орієнтири, вивчення культурології сприяє вихованню суспільно зрілої, активної, творчої особистості. Тому під час вивчення культурології слід активніше використовувати сучасні педагогічні технології: комп'ютеризоване навчання, інтерактивні види і форми роботи. Серед інтерактивних форм роботи на заняттях поширення набуває навчальна взаємодія студентів у парах, мікрогрупах, групах, що здебільшого застосовується під час пошуку та аналізу інформації, виконання практичних завдань, підготовки диспутів, семінарів, різноманітних творчих завдань. Зростає роль інноваційних технологій, використання яких значно сприятиме піднесенню якості та інтенсивності навчального процесу, приверненню уваги студентів до найкращих надбань світової та української культури.

Отже, у сучасному суспільстві навчання можна організувати таким чином, що джерелом знань виступатиме не тільки викладач, а й комп'ютер, телевізор, відео. Студенти, відповідно, повинні вміти осмислювати отриману інформацію, трактувати її, застосовувати в конкретних умовах; водночас думати, розуміти

суть речей, вміти висловити особисту думку. А ми, викладачі, маємо дотримуватись принципу: «У серце увійде лише те, що йде від серця».

Література

1. Антипова О., Рум'янцева Д., Паламарчук В. У пошуках нестандартного уроку // Рад. школа. – 1991. – № 1. – С.65-69.
2. Бондар В.І. Дидактика. – К.: Либідь, 2005. – 260 с.
3. Дементієвська Н.П., Морзе Н.В. Комп'ютерні технології для розвитку учнів та вчителів // Інформаційні технології і засоби навчання: Зб. наук. праць / За ред. В.Ю.Бикова, Ю.О.Жука. – К.: Атака, 2005. – С. 76 - 95.
4. Мадзігон В.М. Проблематика та перспектива інформатизації освіти. – К.: Либідь, 2006. – 112 с.
5. Морзе Н.В., Дементієвська Н.П. Intel. Навчання для майбутнього. – К.: Нора-прінт, 2005. – 528 с.
6. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К., 2003. – 192 с.
7. Сучасні шкільні технології. Ч.1 / Упоряд.: І. Рожнятовська, В. Зоц. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. – 112 с. – (Б-ка «Шкільного світу»).
8. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посіб. для студ. вищих пед. закл. освіти. – К.: Академія, 2003. – 528 с.

REFERENCES

1. Antypova O., Rum'yantseva D., Palamarchuk V. U poshukakh nestandardnoho uroku // Rad. shkola. – 1991. – № 1. – S.65-69.
2. Bondar V.I. Dydaktyka. – K.: Lybid', 2005. – 260 s.
3. Dementiyevs'ka N.P., Morze N.V. Komp'yuterni tekhnolohiyi dlya rozvytku uchniv ta vchyteliv // Informatsiyeni tekhnolohiyi i zasoby navchannya: Zb. nauk. prats' / Za red. V.Yu.Bykova, Yu.O.Zhuka. – K.: Ataka, 2005. – S. 76 - 95.
4. Madzihon V.M. Problematyka ta perspektyva informatyzatsiyi osvity. – K.: Lybid', 2006. – 112 s.
5. Morze N.V., Dementiyevs'ka N.P. Intel. Navchannya dlya maybutn'oho. – K.: Nora-print, 2005. – 528 s.
6. Pometun O.I. Suchasnyy urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya. – K., 2003. – 192 s.
7. Suchasni shkil'ni tekhnolohiyi. Ch.1 / Uporyad.: I. Rozhnyatovs'ka, V. Zots. – K.: Red. zahal'noped. haz., 2004. – 112 s. – (B-ka «Shkil'noho svitu»).
8. Fitsula M.M. Pedahohika: Navch. posib. dlya stud. vyshchychk ped. zakl. osvity. – K.: Akademiya, 2003. – 528 s.

ВНЕДРЕНИЕ СОВРЕМЕННЫХ НОВЕЙШИХ ТЕХНОЛОГИЙ ОБУЧЕНИЯ ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ ДИСЦИПЛИН «КУЛЬТУРОЛОГИЯ»

В.И. ГОЙМАН, специалист высшей категории, преподаватель-методист ОП НУБиП «Залещицкий аграрный колледж им. Е. Храпливого»

***Аннотація.** В статті досліджується одна з важких проблем в теорії і практиці педагогічного образования - культурологічна направленість учебного процесса. Рассмотрены вопросы применения инновационных технологий при проведении занятий по дисциплине «Культурология».*

Выяснено, что инновационная деятельность является основой и содержанием инновационных образовательных процессов. Освещены особенности инновационной педагогической деятельности преподавателя. Обоснована роль информационных технологий в процессе инновационного развития образования. Показано, что внедрение информационных образовательных технологий является одним из главных факторов становления и развития инновационно-информационного общества. Отмечено, что внедрение инновационных образовательных технологий основывается на личностно-ориентированном подходе к процессу обучения, развития творческого потенциала личности, свободном выражении ней собственных взглядов и убеждений, эмоций и чувств.

Ключевые слова: инновационный процесс, компетенция, технология, метод, опорный конспект-схема, лекция

INTRODUCTION OF MODERN NEW LEARNING TECHNOLOGIES IN TEACHING DISCIPLINE "CULTURE"

V. HOYMAN, specialist of the highest category, the teacher-methodologist VP NUBiP "Zalishchyky Agricultural College. E. Khraplyvy"

***Summary.** The article examines one of the important problems in the theory and practice of teacher education - Cultural orientation training process. The questions the use of innovative technologies in the course of employment with the subject "Cultural Studies".*

It was found that innovation is the basis of innovative educational content and processes. The peculiarities of innovative educational activities of the teacher. The role of information technology in the innovative development of education. It is shown that the introduction of information technology education is one of the main factors of formation and development of innovation and information society. Emphasized that the introduction of innovative educational technologies based on person-centered approach to learning, the development of creative potential, freely expressing her own views and beliefs, emotions and feelings.

Key words: innovative process, competence, technology, method, reference outline diagram lecture

УДК 378.013.78-053/6(1-22)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ СІЛЬСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

А. В. ГРИГОРЧУК, магістрант спеціальності «Соціальна педагогіка»

С. О. КУБІЦЬКИЙ, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та інформаційних технологій в освіті Національного університету біоресурсів і природокористування України